

**Francouzský příběh neznámého válečného
letce z Československa**

~

***The French story of an unknown war pilot from
Czechoslovakia***

***Francouzský příběh neznámého válečného
letce z Československa***

by

Martin Balucha

Radiožurnál, Plus / Český rozhlas

SYNOPSIS

Francouzský příběh neznámého válečného letce z Československa

V Česku neznámý a skvěle zpracovaný příběh československého pilota Roberta Ossendorfa, který za druhé světové války bojoval v řadách britského královského letectva a měl pohnuté osudy. Zpravodaj Českého rozhlasu ve Francii k jejich zmapování použil deníkové zápisky pilota, svědectví pamětníkům vyprávění historiků i historické záznamy, ze kterých složil poutavou a posluchačsky vděčnou minisérii. Toto je druhý díl celkem čtyřdílné série.

The French story of an unknown war pilot from Czechoslovakia

Unknown in the Czech Republic and brilliantly crafted story of the Czechoslovak pilot Robert Ossendorf, who fought in the ranks of the British Royal Air Force during World War II and had an eventful fate. To map it, Czech Radio correspondent in France used the pilot's diaries, eyewitness testimonies, historians' accounts and historical records, from which he composed an engaging and listener-pleasing miniseries. This is the second part of a four-part series.

Francouzský příběh neznámého válečného letce z Československa

V Česku neznámý a skvěle zpracovaný příběh československého pilota Roberta Ossendorfa, který za druhé světové války bojoval v řadách britského královského letectva a měl pohnuté osudy. Zpravodaj Českého rozhlasu ve Francii k jejich zmapování použil deníkové zápisky pilota, svědectví pamětníkům vyprávění historiků i historické záznamy, ze kterých složil poutavou a posluchačsky vděčnou minisérii. Toto je druhý díl celkem čtyřdílné série.

Original script

„V Anglii jsem se zdokonalil v létání a po tvrdé škole jsem obdržel anglická pilotní křídla a hodnost seržant – četař pilot. Po ukončení škol jsem byl přidělen k československé stíhací skvadroně jako pilot. Nalétal jsem 204 operačních hodin a asi 700 hodin tréninkových. Létali jsme na stíhačkách typu Spitfire V. Ale právě když jsem přišel ke skvadroně, vyrukovali ‚hoši‘ s rychlejší stíhačkou typu Focke-Wulf 190 – šedý vlk,“ psal československý pilot Robert Ossendorf v dopise svému otci. Těmi „hochy“, kteří vyrukovali s rychlejšími stíhačkami, myslel samozřejmě Němce.

„Dostávali jsme do těla. Při mém prvním operačním letu jsme byli napadeni 16 Focke-Wulfy 190 a ztratili jsme velitele a dva piloty. Doprovázeli jsme bombardéry na cíle, útočili na lodě a vlaky ve Francii.“

Robert Ossendorf sloužil na základně Cosford nedaleko Birminghamu. Jeho úkolem bylo mimo jiné chránit základnu britského námořnictva Scapa Flow na severu Skotska.

„Souhrn mých prvních 200 hodin. Mnoho doprovodů s bombardéry. Mnoho útoků na lodě a vlaky. Lodní patroly a jeden Focke-Wulf sestřelen nad Francií. Doufám, jak jdu znovu do operací s nadějí, že druhá dvoustovka bude mnohem lepší. Dnes jsem v hodnosti pilota rotmistra v záloze a v anglické hodnosti ‚warrant officer‘, v české *hodnosti se to rovná praporčíkovi.*“

Osudným dnem byl pro Roberta Ossendorfa 21. květen 1944. S několika dalšími piloty byl přidělený do průzkumné mise s názvem Ramrod 905, jejímž cílem bylo francouzské pobřeží.

„Přiletěli nad přístav Le Havre. V tu ránu Němci spustili protiletadlovou obranu a začali pálit flaky. Myslíme si, že ho zasáhl dělostřelecký granát nebo nějaký úlomek. Robert Ossendorf ale chvíli pokračoval v misi,“ popisuje francouzský historik Jean-Michel Martin.

Robert Ossendorf uletěl ještě několik desítek kilometrů. Potom ho letoun přestal poslouchat a musel nouzově přistát na bretaňské louce podél malého potoka.

„Spitfire přišel při tvrdém nárazu o jedno kolo. Letoun se ale nevznítil, takže se z něj Robert dokázal vyprostit. Poranil si přitom na ruce, protože všude bylo rozbité sklo z kokpitu. Okamžité utekl z místa přistání.“

Jimmy Tual je učitel dějepisu a historik. I on má velký podíl na tom, že příběh československého letce neupadl v zapomnění. Robert Ossendorf se za pomoci místních dostal k rodině Poilvertů, která ho i přes hrozbu smrti ukryla před nacisty.

„Jednou odpoledne jsme se vraceli z kostela z bratrova biřmování. Děda nám oznámil, že je u nás jeden Angličan. Byli jsme velmi překvapení. Děda se Němců nebál. Bojoval v první světové válce a byl třikrát zraněný,“ vypráví Léon Poilvert, kterému v roce 1944 bylo 9 let.

English script

"In England I improved my flying skills and after hard training I got the English Pilot's Wings and the rank of flight sergeant. After finishing schools, I was detailed to the Czechoslovak fighter squadron as a pilot. I flew 204 operational hours and about 700 training hours. We flew Spitfire V fighter planes. But when I came to the squadron, the 'guys' came up with a faster fighter, Focke-Wulf 190 – the Grey Wolf," wrote Czechoslovak pilot Robert Ossendorf in a letter to his father. By the "guys" who came up with faster fighter planes he means, of course, the Germans.

"We were given a really hard time. During my first operational flight, we were attacked by sixteen Focke-Wulf 190s and lost our commander and two pilots. We were accompanying bombers to their targets, attacking ships and trains in France."

Robert Ossendorf served at the RAF Cosford station near Birmingham. His task, among others, was to protect the British naval base Scapa Flow in northern Scotland.

"A summary of my first 200 flying hours. Accompanying bombers many times. Lots of attacks on ships and trains. Ship patrolling and one Focke-Wulf shot down above France. I hope as I am going to operations that the next two hundred hours will be much better. I am now a warrant officer, which is equivalent to the rank of ,praporčík' in the Czech system."

Robert Ossendorf's fateful day was 21 May 1944. He and a few other pilots were assigned to a reconnaissance mission called Ramrod 905, the target of which was the French coast.

"They flew over the port Le Havre. At that very moment, the Germans opened anti-aircraft defence and opened fire. We think that he was hit by an artillery shell or by some fragment. Robert Ossendorf continued his mission for some time," describes French historian Jean-Michel Martin.

Robert Ossendorf flew a few more dozens of kilometres. Then his aircraft failed and he had to make an emergency landing on a meadow in Brittany, along a small brook.

"Spitfire lost a wheel on impact. The aircraft did not catch fire, so Robert managed to get out of it. In doing so, he hurt his hands because the broken glass from the cockpit was everywhere. He immediately ran away from the landing place."

Jimmy Tual is a history teacher and historian. He has largely contributed to the story of the Czechoslovak pilot not being forgotten. Thanks to the help of locals, Robert Ossendorf reached the Poilvert family, who sheltered him from the Nazis despite the risk of being killed.

"One afternoon, we were going home from church, from my brother's confirmation. My grandpa told us there was an Englishman in our house. We were very surprised. Grandpa wasn't afraid of the Germans. He had fought in World War I and been wounded three times," says Léon Poilvert, who was nine years old in 1944.

Vzpomínal, že jeho děda spálil všechny Robertovy věci, dali mu otcovy montérky a taky boty.

„Matka byla rozrušená. Říkala, že děda přitáhl domů nějakého Angličana, teda Čecha ve službách Britského královského letectva a že nás Němci všechny postřílí. Pamatuji si to, jako kdyby to bylo včera.

Procházíme na půdu, kde před osmdesáti žil a přebýval letec Robert Ossendorf.

„Chtěl vědět, kde je zadní východ, aby mohl utéct, kdyby přijeli Němci. Ještě že se to nestalo. Postříleli by celou vesnici,“ vysvětluje historik.

Robert Ossendorf neboli Bob, jak mu říkali místní, strávil na statku uprostřed bretaňských polí tři týdny a stal se součástí rodiny.

„Byl velmi milý a usměvavý. Brával si mého mladšího bratra na kolena. Pracoval taky na poli, vedl koně za uzdu a chodíval na jetel,“ vzpomínal skoro 90 letý Léon Poilvert.

Jeho rodina i Robert Ossendorf moc dobře věděli, jakému riziku čelí. Československý letec proto rodinu opustil a připojil se k francouzskému odboji.

V zítřejším díle se dozvíte, jak byl Robert Ossendorf postřelený a za jakých okolností se mu podařilo vrátit zpět na Britské ostrovy.

Z Francie Martin Balucha, Český rozhlas

He remembers his grandfather burning all of Robert's clothes and giving him Léon's father's work trousers and shoes.

"My mother was agitated. She said that grandpa had brought home an Englishman, or to be more precise, a Czech man serving in the British Royal Air Force, and that the Germans would shoot all of us. I remember it as if it was yesterday."

We are walking to the attic where pilot Robert Ossendorf stayed eighty years ago.

"He wanted to know where the back door was, so that he could run away if the Germans came. Thank goodness that didn't happen. They would have shot the whole village," explains the historian.

Robert Ossendorf, or Bob, as the locals called him, spent three weeks on the farm in the middle of the Breton fields and became a family member.

"He was very kind and smiling. He would put my younger brother on his lap. He also worked in the field, leading the horse by the bridle and mowing clover," remembers almost ninety-year-old Léon Poilvert.

Both his family and Robert Ossendorf were well aware of the danger they faced. Therefore, the Czechoslovak pilot left the Poilverts and joined the French resistance movement.

In tomorrow's episode, you will learn how Robert Ossendorf was shot and under what circumstances he managed to return to British Isles.

From France, Martin Balucha, Czech Radio